

712.21

Margitsziget

"1960"

Kevesebb épületei, még több virágot, fát a Margitszigetre

Magyar Nemzet,
1960. júl. 15.

A közönség véleménye a fürdő-rom lebontásáról

Részletesen beszámoltunk arról a vitáról, amely a margitszigeti romos fürdő lebontása körül a szakértők között kialakult, és közöltük, hogy illetékes helyen a vita eredményeként elhatározták a fürdő-rom lebontását. A közvélemény — mint ezt olvasóink leveleiből is megállapíthattuk — élénk érdeklődéssel kísérte a vitát és a határozatot. A szakértői vizsgálat, mint ismeretes, megállapította, hogy a műemlék-jellegű fürdő helyreállítása 25 millió forintba kerülne, vagyis annyiba, amennyiből ma 200—250 lakást lehet építeni. Ezért a költségért természetesen senki sem vállalhatja a felelősséget. Kevesen tudják, hogy ez a fürdő annak idején a sziget legmélyebb, építkezésre legalkalmasabb helyére épült. A Duna magas vízállásakor itt feltör a talajvíz, ez megfigyelhető a fürdőépülettől délre, a szállóhoz vezető út másik oldalán levő tisztáson is, ahol ilyenkor valóságos belső tó keletkezik. A régi épület szigetelése nem megfelelő. A víz már felhúzódtott a falakba és a köveket is porlasztotta. Helyreállítás esetén egy betonteknőt kellene az egész épület alá fektetni, ami irreálisan rengeteg munkát és természetesen költséget jelentene. De kiderült az is, hogy ha helyreállítanák is az épületet, fürdő aligha lehetne belőle, mert a forrás, amely régebben ennek a fürdőnek a vizét adta, megszokott és valahol másutt keresett magának utat. Tehát legfeljebb máshonnan, újabb óriási költséggel, átvezetett vízzel lehetett volna a fürdőt táplálni. Egyébként is a fürdő mindössze 60 kádás volt és ilyen kis kádfürdőre a Margitszigeten már semmi szükség nincsen. Felmerült olyan ötlet is, hogy más célra, vendéglátóipari üzemnek vagy múzeumnak használják fel a külsőleg műemlékszerűen helyreállítandó romépületet. Azonban a vendéglátóiparnak nincs szüksége sem szálloda, sem büfé vagy étterem céljaira erre az épületre, múzeumot pedig semmiképpen sem lenne helyes a Margitszigeten létesíteni.

A hozzánk érkezett levelek még több érdekes szempontból is megvilágítják ezt a kérdést. Egyik olvasónk például a következőket írja:

»Véleményem szerint a műemlékhelyreállítási szempontnál is van fontosabb elv, éppen a Margitszigettel kapcsolatban. Régóta követeljük, hogy a Margitszigetről minden

nélkülözhető épületet el kell távolítani és a helyükbe is fát, bokrot, virágot kell ültetni, vagyis minél szebb parkká kell kiépíteni ezt a csodálatos szigetet. Budapest, az egész ország, sőt talán egész Európa egyik legszebb tündérkertjét. És én ehhez a régi javaslat-hoz hozzátenném azt is, hogy minél több szobrot állítsanak fel a sziget fái alatt. Nem fáj a szívem a műemlék-romért, hiszen ez nem a romantikus romok közé tartozik, hanem nagyon exponált helyen rontja a sziget szépségét. S én azt javaslom, hogy vizsgálják meg alaposan a szigeten épült házakat, és amit csak lehet, bontsanak le. A csónakházakat is, ha nem is egyszerre, de folyamatosan helyezték át északabbra, egy másik szigetre vagy a Római-partra. Egyébként, véleményem szerint tájékozatlanság és naivitás az a számítás, hogy a romépület lebontása többet kerülne, mint a restaurálás, hiszen csak egy adatot nézzünk: lehetetlen, hogy az épület helyének parkosítása 1,5 millió forint költséggel járna, mint ahogy ezt az egyik véleményben olvastam.»

Egy másik levélből idézzük a következőket:

»Nagy érdeklődéssel szoktam olvasni a Magyar Nemzet műemlékekkel foglalkozó cikkeit. Emlékszem rá, hogy több olyan javaslatot vetett már fel a lap, amelyet azután meg is valósítottak. Így például a Magyar Nemzet javasolta, hogy sürgősen bontsák le a Vigadóhoz tartozó romépületeket, addig is, amíg az új nagy hangversenytérter tervezése befejeződik és építése megkezdődhet. Mindenki örül annak, hogy a Belváros legforgalmasabb pontján már javában bontják is ezeket a második világháborúra emlékeztető romokat. A Magyar Nemzet javasolta azt is, hogy a Vár legyen a kultúra vára. Örömmel látjuk, hogy ez a javaslat is megvalósul. A Magyar Nemzetben olvastam azt a javaslatot is, hogy a Margitszigeten az egyik lebontott szabadtéri színpad helyére ne építsenek semmi mást, hanem fákat és virágokat ültessenek. Nagyon örültünk, amikor ez a javaslat is meghallgatásra és megvalósításra talált. Véleményem szerint a műemlékek fetisizálása helytelen. Igaz, hogy nagyon kevés, sajnós, a műemlékünk, ezt megmagyarázza történelmünk, amely az országot pusztító háborúk sűrű ismétlődését jegyezte fel, és magyarázza az is, hogy orszá-

gunkban kevés volt az időálló építők. Ez azonban nem indokolja még azt, hogy éppen a Szigeten egy Potyemkin-műemléket konzerváljunk óriási költséggel, vagyis csakis a külső vonalak őrizzék az eredeti tervező kezenymát. Hiszen a romépület, mint olvastam, olyan állapotban van, hogy szinte minden egyes követ ki kellene cserélni.

Szeretjük és tiszteljük a régi századokat idéző műemlékeket, de azt például soha nem fogom megérteni, miért kellett ragaszkodni a körüli New York-palota műemlék-jellegéhez és helyreállításához és miért kellett otromba tornyát sok-sok millió költséggel régi állapotába újra felépíteni.»

Ezek a levelek is azt bizonyítják, hogy a közvélemény egyetért az alapos vita és vizsgálat után hozott illetékes döntéssel, hogy a fürdő-romot nem érdemes felépíteni, illetve újjáépíteni, hanem a leghelyesebb lebontani és a helyére ültetett virágokkal és fákkal emelni a Margitsziget szépségét.